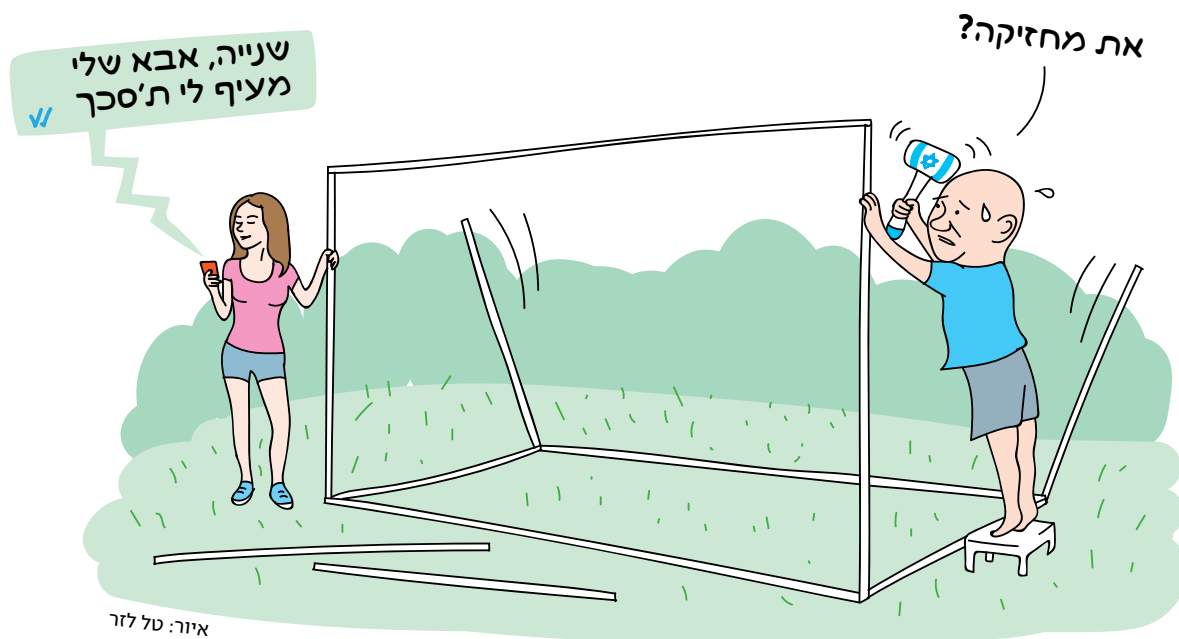

יאיר ניצני מרים גבה

חג וחלילה

סוף־סוף אנחנו יוצאים מהתקופה שבה כולנו שכחנו מה עשינו ובמסגרת איזה חג

של סטיבי וונדר – צריך פתאום לקשט את הסוכה ומוצא את עצמך גוזר שרשראות של ניירות צבעוניים ומנסה לעשות אוריגמי בצורת יונה. הכל כמובן למען הילדים, שיגמלו לך על העבודה הקשה בכך שבמקרה הטוב יסכימו לאכול ארוחה אחת בסוכה, שבמהלכה יתלוננו שהתקרה עקומה, יש זבובים ואין שקע למטען של הסלולרי. מבחינתם, אתה והמסורת הטרנסה שלהם, והמנהגים המיושנים שהבאת מהתקופה שעלית ביציאת מצרים, מעניינים הרבה פחות מהלק החדש של קלואי קרדישאן או מההמלצות לפורדרה של אשלי בקשי. אתה אמנם בטוח שככל החשמל שהורדת מהדירה לסוכה עם נורה כדי להאיר את הסוכה הוא שיא הטכנולוגיה, אבל כל עוד לא ארגנת להם ווייפיי, מסך 50 אינץ' וקונסולה של פלייסטיישן, שתאפשר להם לנצל את הזמן למשחק נגר גיימר מהונג קונג, לא עשית כלום.

עד אז הם בחדר שלהם, ומבחינתם אתה יכול לשבת לבד בסוכה, לטבול אתרונך ברבש או לסובב תרנגולות עם לולב בפה מעל הראש. הם לא מבינים למה צריך להזמין אושפיון, אם אפשר פשוט לדבר איתם בפייסטיים או לשלוח להם סרטון בוטסאפ, והם בטוחים שהחושה המזוהה שבניית מענפים מתחת לבית היא סוג של חניה מקורה לאופניים של יום כיפור עד השנה הבאה. הקשר היחיד של הצעירים לחג הוא בביטוי "העיף לי את הסכך", שבו הם נוהגים להשתמש כדי להביע התלהבות ממשו, בלי שהם יודעים מה זה בדיוק סכך. הסיכוי שאחת מבנות תיי פגשה מישהו מלבד, שבאמת גנב עבודה סכך ואחר כך גם העיף לה אותו, הוא די קלוש.

אולי צריך ללמוד מזה וכדי לחבר את הדור הצעיר למנהגים הישנים, להמציא ולהשריש עוד כמה ביטויים. נגיד, "מה אתה מקשקש לי בערבה?", "איזה נורדיק זה, נשכר לי הפיטס ממנו", "פגשתי מישהי ששווה לולב", או "עזוב, יש לה פרצוף אתרוג אבל גוף ערבה".

ושיהיה לכולנו אחרי חג שמח. ●

yairn@israelhayom.co.il

שורף את החופשה על הסעת הילד לחוג סליים, הם שורפים לך את הירושה. בספר "דברים" נכתב על חג הסוכות "ושמחת בחגך, אתה ובנך ובתך ועבדך ואמתך והלוי והגר, והיית אך שמח". רק שהקטע של עבדך ואמתך פחות מקובל היום. גם אם פעם בשבוע מגיע אליך הביתה איזה גר שעוזר בניקיון, בשאר השבוע אתה האמה שמפנה את השולחן מארוחת החג לכיור ומקיים את מצוות "ושטפת בחגך וקיללת כל אורח". עבודות הבית הלא נגמרות והחיכוך האינסופי עם הילדים מסוכנים לזוגיות. במקום להתפנות לאהבה ולטיפוח הקשה, אתה עסוק בוויכוח אצל מי עושים איזה ערב חג, מי יפנה את השולחן, מי יכבס, מי יגחץ, מי יבדר את בני הבית, ומי אשם בכך שהילדים האלה, שמתלוננים כל הזמן, לא עוזרים בכלום.

לכן כנראה הומצאה הסוכה. כבר בימי קדם, אחרי ריב זוגי, שלחה שרה את אברהם לישון על הספה בסוכה, מנהג שמתיקם עד עצם היום הזה.

בבניית הסוכה, מצופה מהגבר הישראלי להפגין יכולות בנייה והנדרסה מרשימות. אתה, שהפטיש היחיד שעשית בו שימוש במהלך השנה היה פטיש פלסטיק ביום העצי מאות, והפעולה הטכנית המסורבכת ביותר שאתה מסוגל לבצע היא תפעול שלט של טלוויזיה תוך כדי פיצוח גרעינים, נאלץ להפגין כישורי בנייה של מהנדס שלד סיני.

פעם בשנה מצופה ממך להיפוך לבוב הבנאי ולהקים קור נסטרוקציה הנדסית, שאמורה לארח ארוחת ערב של בני משפחתך האהובים פלוס אורחים עם ילדים שנתקעים בקירות שלה עם אופניים. בנוסף, בניית הסוכה מאלצת אותך, אדם נורמטיבי ושומר חוק בדרך כלל, לבצע לאור יום ולעיני ילדיך המומים גניבת סכך מעצי דקל עירוניים וגרירתו ברחבי העיר.

כך כבר עם הפגנת הגבריות הזאת, אתה – שביום חול מוכר כאדם נטול סטייל, שהתאמת הצבעים שלו היא ברמה

השבועות האחרונים, שהיו מלאים כרימון בחגים ובערבי חג והתנהלו תחת המוטו "לכל שבתון יש מוצאי שבתון, למרות שלא ברור בדיוק מתי זה", היו אינטימיים ביותר. אם אתם קוראים את השורות האלו, כנראה הצלחתם לעבור את תקופת הבלהות שבין תחילת יולי לאמצע אוקטובר כשאתם חיים ובוועטים (בוועטים בקירות מרוב ייאוש).

אחד הקשיים הבולטים של התקופה הוא הקושי להתמצא ביומן. מייד בתום ראש השנה אתה מותקף בסופי שבוע שהוצאו מהקשרם ומופיעים באמצע השבוע, ואין לך מושג איזה יום היום ומתי הסופר כבר יהיה פתוח כדי שתוכל לקנות מצרכים לארוחת החג, רק לא ברור לגמרי איזה חג. זו התקופה היחידה בשנה שבה אדם מעלעל בלוח השנה העברי, וגם אז הוא לא מבין אם זה ערב חג, מוצאי חג, איסור חג (מה בדיוק אסור שם?), שמיני עצרת או תשיעי עצירות. נראה שחז"לינו, שהמציאו את כל המסורות המשוונות שלנו, בכלל רצו להתל בננו.

הם הבינו שלקראת סוף סוכות כולנו כבר הלומי חג ואין לנו מושג מה קורה סביבנו ואיזה יום היום, והחליטו להמציא כל מיני מנהגים משעשעים – לסובב תרנגולות מעל הראש, לשלם אלפי שקלים על גרסה לא טעימה של לימון, או לתקוע תפוח על דגל – ולראות אם נזרום עם זה או שנשים לב שמסתובבים עלינו. אני מודה שעד היום לא לגמרי ברור לי מה ההבדל בין שמחת תורה לשמחת בית השואבה, ואם יכול להיות שהאירוע השני הוא המצאת תוכן שיווקי של חברת שואבי אבק.

בדיוק כמו עם ממשלת מעבר, שלא מצליחה להוציא לפועל שום תוכנית משמעותית, בתקופת המעבר שבין תחילת החופש הגדול לסוף החגים אין לישראל הממוצע שום טעם להתחיל פרויקט בעבודה, דיאטה או תוכנית אימונים. ממילא יגיעו עוד חג או ארוחת חג והכל ייעצר. בעניין הגזרה חבל לבזבז אנרגיות, כי תכף מתחיל החורף, שבו אפשר להסתיר הכל בסוודר גדול, כך שעדיף לוותר על הדיאטה ולעשות גשר בין ארוחות החג למעיל של נובמבר.

בסך הכל, החגים וחופשותיהם הם תקופה מעייפת במיוחד, שבסיומה כל אדם נורמלי מייחל רק לדבר אחד: חופשה נוספת, שתאפשר לו לנוח מהחופשות. ימי חול המועד נקראים כך כי הם מועדים לפורענות. הכבישים מוצפים באנשים שעושים את דרכם לכנרת כשעל גג המכונית שלהם מזרנים, גלשנים, רהיטים ומני גלים בכמות שבקושי היתה נכנסת בסמיטרייל. משפחות שלמות נוסעות לכל מיני פסטיבלים עם שמות אקזוטיים, כמו פסטיבל הגבינות והדיונות, פסטיבל הגרוב והמינדרבוסקס, הפסטיבל להצגות ילדים ועראק, או פסטיבל "מיוזן בים האדום".

בניגוד לשגרה המסודרת, שבה הילדים מאוחסנים במשך היום במוסדות החינוך בזמן שאתה מבלה בעבודה ורואה לחזור משם בדיוק כשהם סיימו אמבטיות, בחגים אתה עסוק עד מעל לראש בלהאכיל את כולם, להעסיק ולשעשע אותם כאילו היית שף דה וילאג' בקלאב מה הילדים, שביום רגיל לעולם לא קמים לפני עשרים לשמונה (וגם זה אחרי שנאלצת להשתמש בשוקר חשמלי), מקפידים בימי החג על השכמה בשש ופתיחת היום בשאלות "מה יש לאכול?" ו"מה עושים היום?", שכמו יהודי טוב אתה משיב עליהן בשאלה אחרת: "מה עשיתי רע שזה מגיע לי?" הסבים, שכבר הבינו שתנסה להפיל עליהם את הנכדים כדי לטוס עם האישה לשארם, הקדימו תרופה למכה ודאגו לנסוע בתחילת החגים להמר בבורגס, כך שבזמן שאתה